

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 32. Hujus Sacramenti, dignè suscepti, effectus quinque.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

quibus dicebat Apostolus: qui manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit.

398 Itaque qui sceleratè vivunt in Ecclesia, & communicare non desinunt, putantes se tali Communionem mundari, dicant nihil ad emendationem sibi proficere, dicente Propheta: quid est quod dilectus meus fecit in domo mea scelera multa? Numquid carnes sanctæ auferent à te malitias tuas? cap. qui sceleratè de Consecr. dist. 2.

399 Unde sciendum (inquit S. Thomas opusc. 58. c. 19.) quid duplex est effectus corporis Domini, scilicet bonitatis quoad bonos; severitatis quoad malos. Et tamen ipsum semper immutabile & bonum in se manet; sed iusto iudicio effectus ejus mutatur in his qui malè eo utuntur. Et hoc est quod Ecclesia canit: mors est malis, vita bonis: vide parvisumptionis quam sit dispar exitus.

CAPUT XXXII.

Hujus Sacramenti, dignè suscepti, effectus quinque.

400 PRIMUS effectus est adunatio hominis ad Christum. Constat ex Florentino in Decreto Eugenii IV. dicente, quod hujus Sacramenti effectus, quem in anima operatur dignè suscipiens, est adunatio hominis ad Christum. Quæ quidem adunatio seu unio ad eum perfecta, ut fideles hoc Sacramentum cum debita devotione suscipientes, & spiritu & corpore unum sint cum Christo. Christum enim totum recipiunt, id est corpus, animam, divinitatemque ipsius. Et si (Apostolo teste) cui adheret Deus, unus spiritus est cum Deo: per eam profectò adunationem fidelis quisque adheret Deo. Igitur unus est spiritus cum ipso. Est etiam una caro: quia per dignam hujus Sacramenti susceptionem concorporei, ut ita dicam, & consanguinei Christi facti sumus, ut Cyrillus Hierosolymitanus ait Catech. mystag. 4. Nec solum sanctificamur spiritu, sed & corpore. Nam ut idem Cyrillus prosequitur, panis celestis, poculumque saluus, animam & corpus sanctificant. Et sicut animam sanctificant, faciendo fumentem unum spiritum cum Deo; sic & corpus sanctificant, faciendo eundem unum corpore cum homine Deo. Quia, ut Cyrillus Alexandrinus ait l. 10. in Joan. pag. 863. non aliter vivificari nec sanctificari potest quod naturâ suâ est corruptibile, quam si corporaliter unum sit corpori ejus, qui secundam naturam suam est vita, & sanctitas. Fitque per dignam hujus Sacramenti susceptionem, ut (eodem Apostolo teste) membra simus corporis ejus, de carne ejus, & ossibus ejus. Non enim aliud agit participatio corporis & sanguinis Christi, quam ut in id quod sumimus transeamus (ait S. Leo serm. 14. de Pass. Dom.) ut scilicet in quo mortui, & conspuli, & consuscitati sumus, ipsum per omnia & spiritu & carne gessimus, dicente Apostolo: mortui enim estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo. Cum Christus apparuerit vita vestra, tunc & vos apparebitis cum ipso in gloria. In eo igitur differentia est inter divinum hunc, carnalemque cibum, quod carnalis cibis transit in substantiam nostram; hoc autem Sacramentum suscipiendum transiunt in corpus sanguinemque Christi, prout Augustino Christus ipse dixit: Nec tu me mutabis in te, sicut cibum carnis tuæ, sed tu mutaberis in me.

401 Secundus effectus ex priori consequens, est unio fidelium inter se. Quæ enim uniantur uni tertio, uniantur inter se. Fideles autem per dignam hujus Sacramenti susceptionem uniantur uni tertio, videlicet Christo. Igitur uniantur inter se. Et hoc est quod Apostolus 1. Cor. 10. contestatur: Quo-

viam unus panis & unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane participamus. Unitatem enim fidelium inter se, quam Baptismus inchoat, Eucharistia perficit, dum non spiritu tantum, sed & carne nos Christo conjungit.

Tertius effectus est augmentum & abundantia gratiæ, augmentum proinde fidei, spei, & charitatis. Quia enim per gratiam homo Christo incorporatur, & membris ejus unitur (inquit Florentinum loco citato) consequens est quod per hoc Sacramentum in sumentibus dignè, gratia augetur. Et hoc idè quia cum ex Christi passione fructus omnis spiritualis, seu gratia nobis proveniat, consentaneum est in hoc Sacramentum, tantò copiosorem præ cæteris Sacramentis nobis gratiam conferri, quando magis præ cæteris Sacramentis hinc passio Christi recollitur & repræsentatur (inquit Estius in 4. dist. 12. §. 5.) Nam alia quidem Sacramenta ad certum aliquem effectum passionis Christi consequendum sunt instituta: istud autem præcipuè ad hoc ut jugiter in memoriam passionis ejus & offeratur, & sumatur, quemadmodum ex Evangelis & Paulo liquet. Unde publicè voce testatur Ecclesia, quod in hoc sacro Christi convivio recollitur memoria passionis ejus, & mens impletur gratiâ. Quia, ut Augustinus ait l. 2. contra epist. Parm. c. 6. qui dignè manducat & bibit, gratiam sibi manducat & bibit. Per quam novum vigorem accipit, sine quo Patres existimant graves tentationes superari non posse. Unde Cyprianus epist. 54. ad Cornel. laonens (inquit) esse non potest ad martyrium, qui ab Ecclesia non armatur ad prælium, & mens deficit, quæ non recepta Eucharistia erigit & accendit.

402 Quartus effectus est spirituale nutrimentum. Quia omnem effectum, quem materialis cibis & potus quoad vitam agunt corporalem, sustentando, augendo, reparando, & delectando, Sacramentum hoc quoad vitam operatur spirituales, inquit Florentinum ubi supra.

403 Quintus effectus est peccatorum præteritorum purgatio, seu remissio, atque à futuris præservatio. Deus enim ultimit, & sumi voluit Sacramentum hoc, non solum tanquam spirituales animarum cibum, quo alantur & confortantur, viventes vitam illius qui dixit, qui manducat me, & ipse vivet propter me (ait Tridentinum sess. 13. c. 2.) sed & tanquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur. Enimvero (ut Estius loco citato observat) Sacramentum hoc non tantum porrigitur tanquam cibis hominis sani & robusti, verum etiam tanquam cibis medicinalis infirmi, quo pellatur & expurgetur quicquid est vitiosum, & consumatur quicquid est crudum & indigestum in anima hominis, atque ipse impofterum adversus occurrentes tentationes velut antidoto quodam præmuniatur.

404 Et idè S. Ambrosius l. 4. de Sacram. c. 4. Si quotiescumque (inquit) effunditur sanguis, in remissionem peccatorum funditur, deo solum semper accipere, ut semper mihi peccata dimittantur. Qui semper pecco, semper deo habere medicinam. Et cap. 5. Qui manducaverit hoc corpus, fietis remissio peccatorum.

405 Si petas quare hoc Sacramentum à Tridentino vocetur antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, cum per illud libidine etiam liberemur à sceleribus, sive mortalibus. Hoc quippe Ecclesia petit in quadam postcommunione: sit ablutio scelerum.

406 Respondeo rationem esse, quia remissio peccati mortalis non est effectus hujus Sacramenti per se. Neque enim hoc Sacramentum per se sive ex primaria Christi intentione institutum est ad remittendum mortali peccatum: cum sit Sacramentum vivorum. Remissionem tamen peccati mortalis

CAPUT XXXIII.

talis aliquando confert per accidens, sive ex secundaria Christi institutione, dum scilicet cum devotione percipitur ab eo qui est in peccato mortali, cuius conscientiam & affectum non habet, sed de eo est imperfecte contritus. Ita expressit S. Thomas 3. p. q. 79. a. 3. in corp. *Hoc Sacramentum operatur remissionem peccati, perceptum ab eo qui est in peccato mortali, cuius conscientiam & affectum non habet.* Et hoc modo ibidem ad 1. explicat quod in dicta Collecta petimus, *petimus ut hoc Sacramentum sit ablutio scelerum, quorum conscientiam non habemus, secundum illud Psal. 18. Ab occultis meis lava me Domine.* Vide l. 1. c. 27. ubi hac de re pluribus actum.

407 Porro ad effectus jam enumeratos ceteri facile reducuntur, qui in sacris Literis, vel apud Patres, vel in sacro Missae Officio solent Eucharistiae tribui. Cujusmodi sunt spiritualis pinguedo, cordis castimonia, in ipsum etiam appetitum sensitivum diffusa, semen immortalitatis, beataque resurrectionis, in corpus derivatum, perseverantia finalis, beatitudo sempiterna.

408 Neque verò Sacramentum hoc in solam animam digne suscipientis operatur, sed & aliqui effectus ipsius ad ipsum quoque corpus sese extendunt, teste Cyrillo nostro Alexandrino ubi supra, dicente: *Christus enim existens in nobis sicut sevientem in nostris membris carnis legem.* Unde Zachar. 9. Sacramentum hoc vocatur *vinum germinans virginis.* Quamvis enim corpus non sit immediatum subiectum gratiae, ex anima tamen redundat effectus gratiae ad corpus. Et hoc sensu hujus Sacramenti pia frequentatio stimulum carnis retundit, & legem membrorum enervat, sive (ut Catechismus Romanus ait) *carnis libidinem cohibet ac reprimis.* Dum enim *charitatem igne animos magis incendit, concupiscentiae ardorem refingit, necessesse est.* Augmentum quippe & nutrimentum charitatis diminutio est cupiditatis, ut Augustinus ait q. 36. inter 83.

409 Denique *siquis vestram* (inquit Mellissus Doctor ferm. in cena Dom.) *non tam saepe modo, nec tam acerbo sentit iracundia motus, invidia, luxuria, aut ceterorum hujusmodi, gratias agit corpori & sanguini Domini: quoniam virtus Sacramenti operatur in eo.* Et, ut Cyrillus ait ibidem, *perturbationes mortificat.*

410 Quo autem instanti conferantur laudati effectus, nemo novit, nisi qui efficit. Ante sumpcionem non conferri, Doctores conveniunt. Valde probabile est tunc conferri, quando manducatur, sive trajicitur ab ore in stomachum. Infundata verò quorundam opinio est, quamdiu Christus sub speciebus praesens est in corpore communicantis, tamdiu nova & nova gratiae augmenta conferri, nisi forte qui sumpsit, toto illo tempore se magis ac magis disponat, & ratione majoris devotionis aliquid novae gratiae ab ipso fonte gratiae in se existente recipiat. Quando enim causa effica est, subiectumque dispositum, in instanti totum suum producit effectum. Neque ex eo quod gratia promissa sit manducantibus, sequitur novam & novam gratiam dari toto tempore, quod Christus manducatus est in manducante. Alias majorem hostiam manducans, ceteris paribus, majorem reciperet gratiam. Cujus nullum est fundamentum.

411 Nec divinus cibus noster in hoc similis est corporali. Quia corporalis non nutrit quando sumitur, sed quando digeritur, & ad hoc necessaria est mora praecedens & concomitans. Eucharistia verò tunc nutrit cum sumitur, quia effectus ipsius spiritualis est, & instantaneus.

Gravissimum Doctorum sententia est, quod ad recipiendum gratiae augmentum, ultra statum gratiae, usque adeo requiratur in homine utente ratione, devotio actualis, vel virtualis, ut sine ea accedentes, licet a peccato mortali sint immunes, si tamen accedant cum peccatis venialibus, in ipsa Communionis commissis, tantaque tepiditate & languore, ut vis actualis & virtualis devotio totaliter impediatur, nullum ex sacrosanctae Eucharistiae perceptione gratiae augmentum consequantur.

I Ta enim S. Thomas in 4. dist. 12. q. 2. a. 1. 412 in respons. ad 3. quast. hisce verbis: *Dicendum quod omnis perfectio acquirenda impeditur per remissionem propriae dispositionis. Sicut autem dispositiones materiales se habent ad perfectionem formae, ita actus se habent ad perfectionem finis. Unde cum hoc Sacramentum perficiat conjugendo finem, ad hoc quod effectum suum plene habeat in sumente, oportet quod ad sit actualis devotio. Et quia interdum absque mortali peccato actualis devotio impeditur potest (cum distractiones variae ipsam impediunt, & peccata venialia virtutum actus tollant) absque peccato mortali potest effectus hujus Sacramenti impediti; ita quod aliquis augmentum gratiae non consequatur: nec tamen reatum peccati mortalis incurrat, sed forte reatum venialis peccati, ex eo quod imparatus accedit.*

At (inquit Natalis Alexander Th. Dogm. & Mor. to. 3. c. 3. proposit. 8.) sententiam hanc S. Doctor retractavit 3. p. q. 79. a. 8. ubi dicit, quod effectus hujus Sacramenti non solum est adeptio habitualis gratiae, vel charitatis, sed etiam quaedam reflectio spiritualis dulcedinis: quae quidem impeditur, si aliquis accedat ad hoc Sacramentum per peccata venialia mente distractus; non autem tollitur augmentum habitualis gratiae & charitatis. Verum hic locus facile conciliatur cum priori, dicendo quod articulo illo octavo sanctus Doctor non loquatur de venialibus, devotionem actualem & virtuales ex toto, sed ex parte dumtaxat impediensibus. Maxime cum eadem 3. p. q. 80. a. 10. devotionem actualem vel virtuales exigit in sumente. Dicit enim quod *in sumente requiritur, ut cum magna devotione & reverentia ad hoc Sacramentum accedat.*

Angelicæ doctrinae ex 4. sentent. distinct. 12. 414 subscribit S. Bonaventura ibidem p. 2. a. 1. q. 1. Dicit enim quod *hoc Sacramentum efficaciam non habet, nisi in digne accedente. Digne autem accedere in hoc consistit, quod homo se prepares sicut debet. Tantum enim Sacramentum recipere, sicut recipitur alius cibus, non est congruum, nec fructuosum. Et quia in hoc Sacramento praesens est divina Majestas, & summa exprimitur charitas, ideo debet recipi cum honore & devotione. Ad hoc ergo quod Sacramentum hoc habeat in aliquo efficaciam, primo oportet cibum istum ab aliis discernere per fidem. Secundo hospitium preparare per sui ipsius preparationem. Tercio in hospitium preparatum recipere cum honore & devotione. Hoc enim important Apostoli verba: "non dijudicans corpus Domini." Unde concludit quod *vir justus spiritualiter non manducat, quando distrahitur per cogitationes extrinsecas, sed tunc quando movetur actus fidei & charitatis: quia tunc spiritualiter masticat & incorporat. Et ideo si negligit, non reportat effectum.* Nec soli Doctores Angelicus & Seraphicus sic docent, sed & utriusque Magister Alexander de Ales, celeberrimus Avila n. 487. exhiben-*

R